

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 23. 11. 1956, sp. zn. 2 Tz 165/56

Číslo: 13/1957

Právní věta:

Predseda JRD, hoci nemôže byť zodpovedný za hlasovanie jednotlivých členov pri členskej schôdzi JRD, je predseda z povahy svojej funkcie povolaný na to, aby riadne poučil a upozornil kolektívne orgány družstva na ich povinnosti a v prípade chybného alebo nezákonného ich postupu alebo rozhodnutia je povinný upozorniť na to dozorčie orgány, predovšetkým poľnohospodársky odbor rady ONV.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 23.11.1956

Spisová značka: 2 Tz 165/56

Číslo rozhodnutí: 13

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Družstvo jednotné zemědělské, Odpovědnost trestní, Porušení povinnosti veřejného činitele, Veřejný činitel

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obvinený ako predseda JRD rozpožičiaval stavebný materiál v cene 176.000 Kčs určený na výstavbu plánovaných hospodárskych budov pre JRD družstevníkom na stavbu obytných budov, z ktorého materiálu aj pre seba si niečo ponechal a okrem toho si dal odhlasovať členskou schôdzou JRD odpustenie 25.000 Kčs zo sumy 31.000 Kčs, ktorú si od JRD roku 1951 vypožičal na kúpu motocyklu používaného na účely JRD, ktorý motocykel pri havárii potom bol zničený.

Ludový súd v Rimavskej Sobote uznal obvineného vinným trestnými činmi porušenia povinnosti verejného činiteľa podľa § 176 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. a) tr. zák. a rozkrádania majetku ľudového družstva podľa § 245 ods. 1 písm. b) a c) tr. zák.

Krajský súd v Banskej Bystrici odvolanie obvineného zamietol.

Najvyšší súd na sťažnosť pre porušenie zákona podanú generálnym prokurátorom zrušil rozsudky krajského a ľudového súdu a ľudovému súdu uložil, aby vec znova prejednal a o nej rozhodol.

Odôvodnenie:

Generálny prokurátor v sťažnosti pre porušenie zákona dovodzuje, že krajský súd nezistil, za akých podmienok obvinený požičal materiál a či si bol vedomý toho, že osoby, ktorým takto materiál požičal, tento včas na vybudovanie hospodárskych budov nevrátila a vôbec, či si bol vedomý toho, že porušuje svoje povinnosti, keďže ostatní členovia správy družstva s takýmto postupom súhlasili. Pokiaľ ide o odpustenie pôžičky v sume 25.000 Kčs, sťažnosť pre porušenie zákona namieta, že krajský súd rozhodol bez toho, žeby bol zistil, či obvinený použil k tomu, aby členská schôdza mu túto sumu odpustila, nejaké nesprávne tvrdenie a že ďalej chýba zistenie, či to národný výbor schválil alebo nie.

Sťažnosť pre porušenie zákona je v podstate dôvodná.

Obvinený, pokiaľ konal ako predseda JRD, konal ako verejný činiteľ. Tento záver plynie z jeho postavenia vyplývajúceho zo vzorových stanov. Ide tu o činiteľa povolaného voľbou, aby obstarával veci verejné na dôležitom úseku socialistickej výroby a na jednom z najvýznamnejších a najzákladnejších úsekoch budovania socializmu. Pokiaľ obvinený vo svojej obrane uvádzal, že konal vo všetkých prípadoch, pre ktoré bol uznaný vinným, na základe rozhodnutia členskej schôdze JRD, táto obrana by nemohla zbaviť ho viny vo všetkých smeroch. Predseda JRD, hoci nemôže byť zodpovedný priamo za hlasovanie jednotlivých členov pri členskej schôdzi, je práve z titulu svojej funkcie povolaný na to, aby riadne poučil a upozornil kolektívne orgány družstva na ich povinnosti a v prípade chybného alebo nezákonného ich postupu alebo rozhodnutia je povinný upozorniť na to dozorné orgány, predovšetkým poľnohospodársky odbor rady ONV. V tomto smere však zostalo nezistené, či obvinený takto postupoval, pričom sa ani ľudový súd a ani krajský súd bližšie nezaoberali subjektívnou stránkou, či totiž obvinený konal úmyselne alebo z nedbanlivosti, najmä ale či aspoň mohol, hľadiac na okolnosti a na svoje osobné pomery, vedieť, že porušuje svoje povinnosti. V prípade pôžičky súdy najmä nezistili, pre aké účely bol motocykel kúpený, koho bol vlastníctvom a vinou koho došlo k takej havárii, že sa stal – ako obvinený uvádza – motocykel naďalej nepotrebný. Nemožno súhlasiť so sťažnosťou pre porušenie zákona, žeby bol obvinený mohol sa dopustiť v prípade odpustenia pôžičky trestného činu iba vtedy, ak by bol tvrdil pred členskou schôdzou niečo nepravdivého.

Ak po doplnení skutkového zistenia najmä v tom smere, či obvinený poučil schôdzu o jej povinnostiach, či upozornil na prípadné nesprávne rozhodnutie členskej schôdze dohliadací orgán, či tak eventuálne neurobil úmyselne, aby si zadovážil prospech alebo sa obohatil alebo nekonal síce úmyselne, alebo nedbanlivo aspoň v zmysle § 3 ods. 2 písm. b) tr. zák., by bolo zistené, že tento obvinený sa dopustil trestného činu podľa § 245 ods. 1, 2 alebo § 246 tr. zák., bude treba uvážiť vzhľadom na to, že obvinený konal ako verejný činiteľ, o jednočinnom súbehu týchto trestných činov s trestným činom podľa § 175 alebo § 176 tr. zák., alebo či u tohto obvineného vzhľadom na spôsobenú škodu nejde o trestný čin tiež podľa § 245 ods. 4 tr. zák.